

Teoria i Tècnica del Fotoperiodisme (20726)

Professor: Pepe Baeza

1. El fotoperiodisme en el context general de la premsa

1.1. Usos de la fotografia en la premsa

Correspondències amb els models de premsa. Esquemes organitzatius per a la producció i posada en pàgina de fotos de premsa. Usos informatius i usos il·lustratius.

1.2. Gèneres en fotoperiodisme

Correspondència amb els modes d'organització de la informació. La fotonotícia. El reportatge. L'assaig fotogràfic. Fotoperiodisme i documentalisme. L'especialització professional (per gèneres, per temes, per productes, per tractament tècnic).

1.3. La foto i el mitjà

La fotografia i el disseny global. Interacció de missatges: foto-text, foto-disseny. La foto i els mitjans àudio-visuals. Connexió entre el fotoperiodisme i altres usos professionals de la foto (publicitat, foto editorial, etc.).

2. Pràctica del fotoperiodisme: realització d'imatges

2.1. Requisits tècnics

La càmera. Les òptiques. Tipus de pel·lícula. Fonts d'il·luminació. El laboratori. Recursos tècnics específics.

2.2. Processos de treball

La documentació (fonts específiques per al fotoperiodisme). L'elaboració del pla de treball. El fotògraf enfront del motiu: les preses. Pre-visualització i foto de premsa. Recursos professionals. El treball en equip. Produccions especials.

2.3. Transmissió de fotografies

Procediments i possibilitats tècniques dels transmissors de fotos. La fotografia magnètica. Recursos professionals específics.

2.4. El fotoperiodisme com a creació

Valors artístics en la fotografia de premsa. Evolució i perspectives del concepte d'autoria en el periodisme fotogràfic. El "documentalisme" enfront de la "fotografia artística".

3. Pràctica del fotoperiodisme: l'edició fotogràfica (planificació, ús i tractament de les imatges)

3.1. La dinamització del treball fotogràfic

La secció de fotografia com a generadora de temes. Del tema a la idea: propostes creatives. L'encàrrec.

3.2. La posada en pàgina

Criteris de selecció d'imatges. Reenquadraments i seqüenciació. La compaginació de la fotografia.

3.3. Evolució dels procediments professionals en edició fotogràfica

Història de l'edició fotogràfica: tendències, escoles. Relacions fotògrafs – dissenyadors – editors fotogràfics.

3.4. Procediments de manipulació de la imatge fotogràfica

En producció: control sobre el to i l'enquadrament; el fotomuntatge. En postproducció: el tractament electrònic de la imatge (possibilitats i perspectives

de desenvolupament i ús dels programes informàtics d'alteració i construcció d'imatges). El fotoperiodisme i el repte de les imatges virtuals.

4. Elements d'anàlisi de la imatge fotogràfica en la premsa

La fotografia i la realitat. Procediments de connotació, retòrica fotogràfica i recursos expressius. La construcció del relat fotogràfic: sintaxi de la fotografia de premsa. Psicologia de la percepció i sociologia dels grups receptors: la fotografia de premsa en el context cultural. Els significats. Deontologia i ètica en la pràctica del fotoperiodisme.

5. Evolució històrica del fotoperiodisme

5.1. Antecedents, origen i desenvolupament

De Fenton a Salomon. Les grans revistes il·lustrades alemanyes dels anys vint – trenta i l'exportació del model (França, Gran Bretanya, Estats Units).

5.2. Dels anys trenta al domini de la televisió

Els grans *magazines* americans. La Guerra Civil espanyola. Els anys quaranta: la Segona Guerra Mundial i l'aparició de les agències. Magnum. La televisió i la decadència de la gran premsa fotogràfica: la crisi del fotoperiodisme. La guerra del Vietnam i la cobertura exhaustiva.

5.3. La situació actual

La fotografia de premsa després de la televisió: nous models de premsa gràfica. De Vietnam a la guerra del Golf: la imatge restringida. La televisió, generadora d'imatges estàtiques. Autors, publicacions, agències. Perspectives del fotoperiodisme: llenguatge fotogràfic, tecnologia i mercat.

EXERCICIS PRÀCTICS

1. Realització d'un reportatge

Al llarg del Seminari es durà a terme un reportatge sobre temes tractables en el marc de la UAB. El treball es farà en equips de cinc o sis persones. Els temes escollits seran susceptibles de ser enfocats des de punts de vista diferents per part dels diversos equips, com a exercici d'utilització de recursos de subjectivació. Eventualment es faran pràctiques específiques de reportatges fora del recinte de la Universitat.

2. Pràctiques de laboratori

Els exercicis de revelatge de negatius i positivació d'imatges es faran a partir del material realitzat pels diversos equips de treball.

3. Pràctica d'il.luminació

Es farà, com a mínim, una pràctica d'il.luminació, que constarà de diferents maneres de mesurar la llum, com també de la utilització de diverses llums en funció de la qualitat, la intensitat i la direcció, i en la combinació de llums entre elles.

4. Comentari d'imatges i edició fotogràfica

Sobre les fotografies realitzades es faran exercicis de crítica fotogràfica, anàlisi d'imatge i la primera part del que seria el procés d'edició en una publicació: selecció, reenquadrament i seqüenciació de les fotos obtingudes, fins que es deixi el tema enllestit per a l'eventual publicació.

Bibliografía

- 3 BARTHES, R. "El mensaje fotográfico" i "La retórica de la imagen". *La semiología*. Buenos Aires: Tiempo Contemporáneo. Col."Comunicaciones", 1970.
- 1 BENJAMIN, W. "Pequeña historia de la fotografía" i "El arte en la era de la reproductibilidad técnica". *Discursos interrumpidos I*. Madrid: Taurus, 1973.
- 1 DIVERSOS (Paul Almay i d'altres). *Le Photo Journalisme*. Paris: CFPJ (Presse et Formation).
- 5 EVANS, H. *Editing and Design*, vol.IV: *Pictures on a Page. Photojournalism and Picture Editing*. London: Heinemann, 1973.
- 1 FONTCUBERTA, J. *Fotografía: conceptos y procedimientos*. Barcelona: Gustavo Gili, 1976.
- 2 FREUND, G. *La fotografía como documento social*. Barcelona: Gustavo Gili, 1976.
- 5 GUBERN, R. *Mensajes icónicos en la cultura de masas*. Barcelona: Lumen, 1974.
- 1 HEDGECOE, J. *Curso de fotografía básica*. Madrid: Blume, 1987.
- 1 LANGFORD, M.J. *Enciclopedia completa de la fotografía*. Madrid: Blume, 1983.
- 1 LANGFORD, M.J. *Manual del laboratorio fotográfico*. Madrid: Blume, 1981.
- 1 MARCHESI, J.J. *Técnicas de iluminación profesional*. Allschwill, Suïssa: Verlag Photographie, 1988.
- 1 NEWHALL, B. *Historia de la fotografía: desde sus orígenes hasta nuestros días*. Barcelona: Gustavo Gili, 1983.
- 1 SONTAG, S. *Sobre la fotografía*. Barcelona: EDHASA, 1973.

2 TAUSK, P. *La fotografía en el siglo XX*. Barcelona: Gustavo Gili, 1978.

9 TIME-LIFE. *La fotografía documental. el reportaje fotográfico*. Barcelona: Salvat Ed., 1973.